

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 16-22 มกราคม 2562

ภาคเหนือ ตอนบน

1. **มันฝรั่ง** การเจริญเติบโตทางลำต้น อายุ 20-30 วัน หลังปลูก (ศวส.เชียงใหม่)

- **โรคใบไหม้** จากเชื้อรา ไฟทอปธอรา (*Phytophthora infestans*)

ใบ โดยทั่วไปโรคใบไหม้จะเกิดบนใบบริเวณส่วนล่างของต้นมันฝรั่งก่อน และขอบใบ เป็นจุดดำ ฉ่ำน้ำ ผลมีลักษณะกลม จากนั้นแผลจะลุกลามขยายบริเวณออกไปจนเป็นแผลใหญ่ภายใน 2-3 วัน บริเวณตรงกลางแผลมีลักษณะแห้งเป็นสีน้ำตาล ขอบแผลมีลักษณะเปียกชื้นเป็นสีดำ ในสภาพอากาศชื้นหรือมีหมอกลงจัด พริกดูด้านท้องใบ จะเห็นเส้นใยและสปอร์สีขาวหรือเทาขึ้นที่วงรอบนอกของแผลอย่างชัดเจน

ลำต้นและกิ่งก้าน แผลบนลำต้นและกิ่งก้านมีลักษณะเป็นสีน้ำตาลหรือสีดำ เมื่อเป็นแผลมารอบลำต้นและกิ่งก้าน จะเกิดการหักพับของลำต้น จากนั้นส่วนของลำต้นและกิ่งก้านจะแห้งตาย

การป้องกันกำจัด

1. ใช้หัวพันธุ์ที่ปลอดโรค ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่น่าเชื่อถือ ก่อนปลูกควรตรวจหัวพันธุ์ ถ้าพบหัวที่ผิดปกติควรตัดทิ้งหลีกเลี่ยงการปลูกพืชลงในแปลงเก่าที่เคยมีโรคระบาด
2. หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรเก็บซากต้นมันฝรั่งและหัวที่ตกค้างออกจากแปลงให้หมด และนำไปฝังหรือเผาทำลาย
3. หมั่นตรวจแปลงมันฝรั่งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบการเกิดโรคใบไหม้แปลงของตนเองและแปลงข้างเคียง หรือมีน้ำขังอยู่นานหลังจากให้น้ำเข้าแปลง โดยเฉพาะช่วงที่ต้นมันฝรั่งเจริญเติบโตเต็มที่ ถ้าเริ่มพบต้นที่เป็นโรครีบเก็บใบหรือต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลาย
4. ควรพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรค เมื่อพบว่าเริ่มมีอาการระบาดของโรค หรือมีสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการเกิดโรคใบไหม้ เช่น มีอุณหภูมิต่ำ ความชื้นสูง หรือมีฝนตก จำเป็นต้องใช้สารชนิดดูดซึมเพื่อที่จะฆ่าหรือยับยั้งการเจริญของเชื้อรา ได้แก่ ไดเมทโทมอร์ฟ+แมนโคเซบ ไซมีอกซานิล+แมนโคเซบ ไซมีอกซานิล+ฟาม็อกซาโคนและโปรพาโมคาร์บ+คลอโรทาโลนิล

ภาคเหนือ ตอนล่าง

1. **คะน้า** ทุกระยะ (ศวส.สุโขทัย)

- **หนอนกระทู้ผัก** ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ปีกคู่หน้ามีจุดสีน้ำตาลเข้ม มีลวดลายเต็มปีก ส่วนปีกคู่หลังสีขาว และบาง ลำตัวมีขนสีน้ำตาลอ่อนปกคลุมอยู่ ตัวเมียวางไข่เป็นกลุ่มๆ ตัวเมียวางไข่ได้ประมาณ 200-300 ฟอง หนอนจะกัดกินใบและก้านใบของคะน้า มักจะเข้าทำลายเป็นหย่อมๆ ตามจุดที่ผีเสื้อวางไข่ หนอนชนิดนี้สังเกตได้ง่ายคือ ลำตัวอ้วนป้อม ผิวหนังเรียบ คล้ายหนอนกระทู้หอม มีสีส้มต่างๆ กัน มีแถบสีขาวข้างลำตัวแต่ไม่ค่อยชัดเจน เมื่อโตเต็มที่จะมีขนาดประมาณ 3-4 เซนติเมตรเคลื่อนไหวช้า

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นสำรวจตรวจ พบกลุ่มไข่หรือหนอนเก็บทำลาย
2. เมื่อพบหนอนกระทู้ผัก มากกว่า 1 ตัวต่อต้น หรือพบใบถูกทำลายตั้งแต่ 10 % ป้องกันกำจัดด้วย ปีที อัตรา 40-80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ อัตรา 20-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสปีนโนแซด อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

- **หนอนคืบกะหล่ำ** ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อขนาดกลาง หนอนคืบกะหล่ำเป็นหนอนที่กินจุ เข้าทำลายคะน้าในระยะที่เป็นตัวหนอน โดยจะกัดกินเนื้อใบจนขาดและมักจะเหลือเส้นใบไว้ หนอนชนิดนี้เมื่อเกิดระบาดแล้วจะแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วมาก

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นสำรวจตรวจ พบกลุ่มไข่หรือหนอนเก็บทำลาย

2. เมื่อพบหนอนกระพุ่มัก มากกว่า 1 ตัวต่อต้น หรือพบใบถูกทำลายตั้งแต่ 10% ป้องกันกำจัดด้วย บีที อัตรา 40-80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ อัตรา 20-40 มิลลิลิตร

ภาคตะวันออก

1. มังคุด ออกดอก (ศวส.จันทบุรี)

● **เพลี้ยไฟ** บางครั้งมองดูตาเปล่าไม่เห็น สีเหลืองหรือน้ำตาลอ่อนเคลื่อนไหวได้รวดเร็วมักพบระบาดในช่วงที่อากาศแห้งแล้ง ทั้งตัวอ่อนและตัวแก่จะใช้ส่วนของปากเขี้ยวผิวของใบและดูดกินน้ำเลี้ยงจากยอดอ่อน ใบอ่อนทำให้ยอดและใบแห้ง หงิกงอ แคระแกรน

การป้องกันกำจัด

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อตรวจพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 0.25 ตัวต่อผลอ่อน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้

● **ไรแดง** ผลอ่อนจะมีเจริญเติบโตช้าหรือจะมีลักษณะผิวผลกร้าน เป็นขี้ขุย

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจดูใบมังคุด โดยใช้แว่นขยาย กำลังขยาย 10 เท่า ส่องดูด้านหน้าใบ ในช่วงเดือนตุลาคม - มกราคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่มลมพัดแรง และฝนทิ้งช่วง

2. เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารฆ่าไรพ่น การป้องกันกำจัดไร ได้แก่ สารโทรพาร์โกต์ 30% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะมิทราซ 20% อีซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

**** การใช้สารฆ่าไร** ไม่ควรพ่นสารชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิดกัน เพื่อป้องกันไรสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าไร และใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น

2. ทูเรียน ออกดอก (ศวส.จันทบุรี)

● **เพลี้ยไฟ** ทำลายใบอ่อน ยอด โดยใช้ปากดูดน้ำเลี้ยง ทำให้ยอดอ่อนแคระแกร็น ใบหงิกและไหม้ ดอกแห้งและร่วง

การป้องกันกำจัด

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5 % เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อตรวจพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 0.25 ตัวต่อผลอ่อน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้

● **ราทำลายดอกภายในดอกทูเรียน** จะมีสีดำเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายทำให้เกสรทูเรียนได้รับความเสียหาย

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสม
2. ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนให้เหมาะสม
3. หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เริ่มมีการระบาดของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น ไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชชาลิตามัยซิน 3% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% เอสซี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 10 วัน
4. เมื่อพบการระบาดของโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย

- **ไรแดง** ผลอ่อนจะมีเจริญเติบโตช้าหรือจะมีลักษณะผิวผลกร้าน เป็นขี้ขุย

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจดูใบทุเรียน โดยใช้แว่นขยาย กำลังขยาย 10 เท่า ส่องดูด้านหน้าใบ ในช่วงเดือนตุลาคม - มกราคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่มลมพัดแรง และฝนทิ้งช่วง

2. เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารฆ่าไรพ่น การป้องกันกำจัดไร ได้แก่ สารโพพพาร์ไคต์ 30 % ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะมิทราซ 20 % อีซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

**** การใช้สารฆ่าไร** ไม่ควรพ่นสารชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิดกัน เพื่อป้องกันไรสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าไร และใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น

3.เงาะ เตรียมความพร้อมในการออกดอก แตกใบอ่อน(ศวส.จันทบุรี)

- **หนอนคืบกินใบอ่อนและช่อดอก** หนอนจะกัดกินใบอ่อน และช่อดอก ได้รับความเสียหาย

การป้องกันกำจัด

1. สำรองแมลงและหมั่นกำจัดวัชพืชออกจากแปลงปลูกสม่ำเสมอ

2. ควรพ่นสารแลมบ์ดาไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20%อีซี อัตรา 50

● **แมลงค่อมทอง** ตัวเต็มวัยกัดกินใบ ยอดอ่อน และดอก ใบที่ถูกทำลายจะเว้าๆ แหว่งๆ ถ้าระบาดรุนแรงจะเหลือแต่ก้านใบ และมีมูลที่ถ่ายออกมาปรากฏให้เห็นตามบริเวณยอด ตัวเต็มวัยเป็นระยะที่สำคัญที่สุด เพราะกัดกินส่วนต่างๆ ของพืช สีของตัวเต็มวัยจะเปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม จึงพบมีหลายสี เช่น สีเหลือง สีเทา สีดำ และสีเขียวปนเหลืองเป็นมัน ตัวเต็มวัยที่พบบนต้นพืชมักพบเป็นคู่ๆ หรือรวมกันเป็นกลุ่มอยู่บนลำต้น เมื่อต้นพืชถูกกระทบ กระเทือน จะทิ้งตัวลงสู่พื้นดิน

การป้องกันกำจัด

1. ตัวเต็มวัยมีอุปนิสัยชอบทิ้งตัวเมื่อถูกกระทบ กระเทือน ใช้ผ้าพลาสติกกรองใต้ต้นแล้วเขย่าให้ ตัวเต็มวัยหล่นรวบรวมนำไปทำลาย

2. บริเวณที่พบระบาดควรพ่นด้วย สารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วในระยะที่เงาะแตกใบอ่อน 2-3 ครั้ง แต่ครั้งห่างกัน 10-14 วัน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง

1.หอมแดง ระยะเริ่มปลูก (ศวส.ศรีสะเกษ)

● **หอมเลื้อย** อาการของโรคพบได้ที่ ใบ กาบใบ คอ หรือส่วนหัว เริ่มแรกพบจุดดำน้ำขนาดเล็กสีเขียวหม่น และขยายใหญ่เป็นรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบลงเล็กน้อยบนแผลมีหยดของเหลวสีชมพูอมส้ม เมื่อแห้งจะเห็นตุ่มเล็กๆสีน้ำตาลดำเรียงเป็นวงรีซ้อนกันหลายชั้น ใบพืชจะไม่ตั้งตรงจะเอนล้ม ทำให้ดูเหมือนเลื้อย ใบบิด โค้งงอ หัวลีบยาว เลื้อยไม่ลงหัว ทำให้ต้นหอมเน่าเสียหายในแปลงปลูก เก็บเกี่ยวไม่ได้ หรือไปเน่าเสียในช่วงเก็บรักษา

การป้องกันกำจัด

1.แช่หัวพันธุ์หอมแดงที่ตัดแต่งใบและดอกออก ด้วยเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร

2.ฉีดพ่นเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร ในช่วงเวลาเย็น สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพื่อป้องกันการเกิดโรค

3.หมั่นตรวจแปลงสม่ำเสมอ หากพบโรคให้รีบถอนทิ้งและเผาทำลาย ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น โพรคลอราซ 50% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรฉีดติดต่อกันเกิน 4 ครั้ง) ฉีดพ่นสลับกับสารแมนโคเซป 80 % ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 40-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

● **หนอนกระทุ้ม** การระบาดทำลายใบ หอมแดงเมื่อมองจากระยะไกลใบมีสีขาว หนอนกระทุ้มเล็กจะเจาะเข้าไปอาศัยในใบหอมและกัดกินเนื้อเยื่อใบหอมทำให้มองในระยะไกลพบว่ามีใบสีขาว และกัดกินจนลงไปถึงหัวหอมทำให้ไม่สามารถเก็บผลผลิตได้

การป้องกันกำจัด

1. ไถพรวนดินตากแดด เพื่อกำจัดดักแด้หนอนกระทุ้มที่อยู่ในดิน
2. เก็บกลุ่มไข่และหนอนทำลายช่วยลดการระบาด
3. ใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายไนล่อนขนาด 16 ช่องต่อตารางนิ้ว (mesh) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนกระทุ้มได้ 100 เปอร์เซ็นต์
4. ในระยะหนอนขนาดเล็กและมีการระบาดน้อย พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส *Bacillus thuringiensis* (Bt) อัตรา 60-80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เชื้อไวรัสนิวเคลียร์โพลีฮีดรอส (NPV) หนอนกระทุ้ม อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
5. พ่นสารฆ่าแมลงกลุ่มยับยั้งการลอกคราบ เช่น คลอร์ฟลูอาซุรอน 5% อีซี อัตรา 20-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ลูเฟนนูรอน 5% อีซี อัตรา 20-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
6. หากพบกลุ่มไข่เฉลี่ย 0.5 กลุ่มต่อกอ พ่นด้วยสารคลอพินาเพอร์ 10% เอสซี อัตรา 30-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% อีซี อัตรา 15-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

ภาคใต้ ตอนบน

1. **มะพร้าว** มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิตและมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว (ศวส.ชุมพร)

● **ด้วงแรด** ตัวเต็มวัยเข้าทำลายพืช โดยการบินขึ้นไปกัดเจาะโคนทางใบหรือยอดอ่อนของมะพร้าว รวมทั้งเจาะทำลายยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่ ทำให้ใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาดแหว่งเป็นริ้วๆ คล้ายหางปลา หรือรูปพัด ถ้าโดนทำลายมากๆ จะทำให้ใบที่เกิดใหม่แคระแกรน รอยแผลที่ถูกด้วงแรดมะพร้าวกัดเป็นเนื้อเยื่ออ่อนทำให้ด้วงงวงมะพร้าวเข้ามาวางไข่ หรือเป็นทางให้เกิดยอดเน่า จนถึงต้นตายได้ในที่สุด ด้วงแรดมะพร้าวในระยะตัวหนอน ส่วนใหญ่พบตามพื้นดินในบริเวณที่มีการกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก จะกัดกินและทำลายระบบรากของมะพร้าวปลูกใหม่ ทำให้พบอาการยอดเหี่ยวและแห้งเป็นสีน้ำตาล ต้นแคระแกรนไม่เจริญเติบโต

การป้องกันกำจัด

1. วิธีเขตกรรม ทำความสะอาดบริเวณสวนมะพร้าวเพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ เป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีมานาน ถ้ามีกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก กองขยะ กองขี้เลื่อย แกลบ ควรกำจัดออกไปจากบริเวณสวน หรือกองให้เป็นที่แล้วหมั่นกลับเพื่อตรวจดู หากพบหนอนให้จับมาทำลายหรือเผากองขยะนั้นเสีย ส่วนของลำต้นและตอมะพร้าวที่โคนทิ้งไว้ หรือมะพร้าวที่ยืนต้นตายควรโค่นลงมาเผาทำลาย ต้นมะพร้าวที่ถูกตัดเพื่อปลูกทดแทน ถ้ายังสดอยู่เผาทำลายไม่ได้ ควรทอนออกเป็นท่อนสั้นๆ นำมารวมกันไว้ ปล่อยให้ผุสลายล่อนให้ด้วงแรดมาวางไข่ ด้วงจะวางไข่ตามเปลือกมะพร้าวที่อยู่ติดกับพื้นดินเพราะมีความชุ่มชื้นสูงและฟูเร็ว เผาทำลายท่อนมะพร้าวเพื่อกำจัดทั้งไข่ หนอน และดักแด้ของด้วงแรดมะพร้าว ตอมะพร้าวที่เหลือให้ใช้น้ำมันเครื่องใช้แล้วราดให้ทั่วต่อเพื่อป้องกันการวางไข่ได้
2. การใช้ชีววิธี ใช้เชื้อราเขียวเมตาโรเซียม (*Metarhizium* sp.) ใส่ไว้ตามกองขยะ กองปุ๋ยคอก หรือท่อนมะพร้าวที่มีหนอนด้วงแรดมะพร้าวอาศัยอยู่ เกลี่ยเชื้อให้กระจายทั่วกอง เพื่อให้เชื้อมีโอกาสสัมผัสกับตัวหนอนให้มากที่สุด รดน้ำให้ความชื้น หาวัสตุ เช่น ใบมะพร้าวคลุมกองไว้ เพื่อรักษาความชื้นและป้องกันแสงแดด เชื้อจะทำลายด้วงแรดมะพร้าวทุกระยะการเจริญเติบโต

3. การใช้สารเคมี

3.1 ต้นมะพร้าวอายุ 3-5 ปี ซึ่งยังไม่สูงมากนัก ใช้ลูกเหม็นใส่บริเวณคอกมะพร้าวที่โคนทางใบรอบๆ ยอดอ่อนทางละ 2 ลูก ต้นละ 6-8 ลูก กลิ่นของลูกเหม็นจะไล่ไม่ให้ด้วงแรดมะพร้าวบินเข้าไปทำลายคอกมะพร้าว

3.2 ใช้สารฆ่าแมลงคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดอะซินอน 60% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณคอกมะพร้าวตั้งแต่โคนยอดอ่อนลงมาให้เปียก โดยใช้ปริมาณ 1-1.5 ลิตรต่อต้น ทุก 15-20 วัน ควรใช้ 1-2 ครั้งในช่วงระบาด

● **ด้วงวงมะพร้าวชนิดเล็กและด้วงวงมะพร้าวชนิดใหญ่** มักทำลายตามรอยทำลายของด้วงแรดมะพร้าว โดยวางไข่บริเวณบาดแผลตามลำต้นหรือบริเวณที่ด้วงแรดมะพร้าวเจาะไว้ หรือบริเวณรอยแตกของเปลือก ด้วงวงมะพร้าวก็สามารถเจาะส่วนที่อ่อนของมะพร้าวเพื่อวางไข่ได้ หนอนที่ฟักออกจากไข่จะกัดกินชอนไชไปในต้นมะพร้าว ทำให้เกิดแผลเน่าภายใน ต้นมะพร้าวที่ถูกทำลายจะแสดงอาการเฉาหรือยอดหักพับ เพราะบริเวณที่หนอนทำลายจะเป็นโพรง มีรูและแผลเน่าต่อเนื่องไปในบริเวณใกล้เคียง หนอนจะกัดกินไปจนกระทั่งต้นเป็นโพรงใหญ่ไม่สามารถส่งน้ำและอาหารไปยังยอดได้ และทำให้ต้นมะพร้าวตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

1. เลือเก็บผลกาแพที่สุกเต็มที่ และนำไปตากทันที ไม่ควรเก็บผลกาแพไว้ในกระสอบนาน การตากควรตากบนลานพื้นปูนซีเมนต์ แคร่ไม้ไผ่ หรือตาข่ายสีฟ้า เพื่อป้องกันไม่ให้ผลกาแพสัมผัสดินและความชื้น และควรพลิกกลับผลกาแพในระหว่างตากเป็นช่วงๆ เพื่อให้สีของผลสุกสม่ำเสมอ และป้องกันการเกิดเชื้อรา
2. เมื่อพบเมล็ดกาแพที่มีเชื้อรา รีบเก็บออกนำไปเผาทำลาย
3. ทำความสะอาดเก็บกวาดเศษซากพืช หรือเศษเมล็ดกาแพที่ตกค้างบนลานตาก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อ

2.ทุเรียน ระยะใบเปสลาด-ระยะใบแก่และระยะติดผล (ศวส.ชุมพร)

● **โรคใบติด** เกิดจากเชื้อรา *Rhizoctonia* sp. เกิดได้ทั้งใบอ่อนและใบแก่ เกิดเส้นใยสีขาว แผ่นคลุมส่วนหลังใบ เมื่อคลุมทั่วแผ่นใบมีลักษณะตายนิ่งคล้ายโดนน้ำร้อนลวก ในที่สุดใบจะร่วงหล่น

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจ ดูแลสวนทุเรียน ถ้าพบว่ามีอาการของโรคใบติดให้ตัดแต่งใบส่วนที่เป็นโรคไปเผาทำลาย
2. ตัดแต่งกิ่งทุเรียนให้โปร่ง
3. ถ้าระบาดมากให้ฉีดพ่นด้วยสารเคมีฆ่าเชื้อรา

● **โรครากและโคนเน่า** เกิดจากเชื้อราไฟทอปทอรา (*Phytophthora palmivora* (Butler)) ใบล่างเริ่มเป็นจุดเหลืองประหลาดแล้วค่อยๆหลุดร่วง ส่วนอาการที่โคนต้นหรือกิ่งคล้ายมีคราบน้ำเกาะติดเห็นได้ชัดในสภาพต้นทุเรียนแห้ง ในช่วงเช้าถ้าอากาศชื้นจะเกิดยางไหลสีน้ำตาลแดงบริเวณลำต้น ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ต้นทุเรียนตายได้

อาการที่ราก อาการเริ่มจากใบที่ปลายกิ่ง จะมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาเหี่ยวลู่ลง อาการรุนแรงมากขึ้นใบจะเหลืองและหลุดร่วง เมื่อขุดดูที่รากฝอยจะพบรากฝอยมีลักษณะเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาลและหลุดล่อนง่าย เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะลามไปยังรากแขนงและโคนต้นทำให้ต้นทุเรียนโทรมและยืนต้นตาย

อาการที่กิ่งและที่ลำต้นหรือโคนต้น เริ่มแรกทุเรียนจะแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง และจะสังเกตเห็นคล้ายคราบน้ำบนผิวเปลือกได้ชัดเจน ในช่วงที่สภาพอากาศแห้ง เมื่อใช้มีดากบริเวณคราบน้ำจะพบเนื้อเยื่อเปลือกและเนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาล ถ้าแผลขยายใหญ่ลุกลามจนรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบร่วงจนหมดต้นและยืนต้นแห้งตาย

อาการที่ใบ ใบเข้าดำตายนิ่งคล้ายถูกน้ำร้อนลวก และจะเกิดอาการไหม้แห้งค้ำตันอย่างรวดเร็ว พบมากช่วงฝนตก รุนแรงต่อเนื่องหลายวัน

อาการที่ผล มักพบกับผลใกล้แก่ในช่วงฝนตกชุกหรือช่วงที่มีความชื้นในอากาศสูง เริ่มแรกจะเกิดจุดแผลขนาดเล็กสีน้ำตาลดำบนปลายหนามหรือซอกหนาม จุดแผลจะขยายใหญ่ลุกลามมากขึ้นตามการสุกของผล พบอาการโรคได้ทั้งผลที่ยังอยู่บนต้นและผลหลังการเก็บเกี่ยว

การป้องกันกำจัด

1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำดี ไม่ควรมีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรรีระบายออก
2. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โคนต้นโปร่ง การถ่ายเทอากาศดี แสงแดดส่องถึง ควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจทำให้รากหรือลำต้นเกิดแผล ซึ่งจะเป็ช่องทางให้เชื้อราสาเหตุโรคเข้าทำลายพืชได้ง่ายขึ้น
3. ต้นทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมากหรือยืนต้นแห้งตายควรขุดออก แล้วนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก ตากดินไว้ระยะหนึ่ง แล้วจึงปลูกทดแทน
4. ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบส่วนของใบ ดอก และผลที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคนำไปเผาทำลาย นอกแปลงปลูก พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วทรงพุ่ม
5. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง
6. เมื่อเริ่มพบต้นที่ใบมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาหรือใบเหลือง หลุดร่วง ใช้ฟอสโฟนิค แอซิด 40% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ฉีดเข้าลำต้น ราดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
7. เมื่อเริ่มพบอาการโรคบนกิ่งหรือที่โคนต้น ถากหรือขุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออก ทาแผลด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 80-100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50-60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล+แมนโคเซบ 65% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร ทุก 7 วัน จนกว่าแผลจะแห้ง หรือ ใช้ฟอสโฟนิค แอซิด 40% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ดีใกล้บริเวณที่เป็นโรค อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น

● **หนอนเจาะผลทุเรียน (Fruit boring caterpillar)** ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อมาวางไข่ที่ผลทุเรียนเมื่อเข้าสู่ระยะหนอน หนอนจะเจาะเข้าทำลายทุเรียนตั้งแต่ผลยังเล็ก อายุประมาณ 2 เดือน จนถึงผลโตเต็มที่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวทำให้ผลเป็นแผล อาจทำให้ผลเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ การที่ผลมีรอยแมลงทำลายทำให้ขายไม่ได้ราคา ถ้าหากหนอนเจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อผล ทำให้บริเวณดังกล่าวเน่าเมื่อผลสุก ที่บริเวณเปลือกของผลทุเรียนจะสังเกตเห็นมูลและรังของหนอนได้อย่างชัดเจน และจะมีน้ำไหลเยิ้มเมื่อทุเรียนใกล้แก่ ผลทุเรียนที่อยู่ชิดติดกันหนอนจะเข้าทำลายมากกว่าผลที่อยู่เดี่ยวๆ เพราะแม่ผีเสื้อชอบวางไข่ในบริเวณรอยสัมผัสนี้

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจดูผลทุเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย
2. ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย
3. การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนลอน หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่าง เพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้
4. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลเฟน 20% อีซี อัตรา 50

มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พันเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล ในแหล่งที่มีการระบาด พันหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว 1 เดือน พัน 3-4 ครั้ง ทุก 20 วัน

ภาคใต้ ตอนล่าง

1.กล้วยหิน ทุกระยะการเจริญเติบโต (ศวส.ยะลา)

● **โรคเหี่ยวของกล้วย** ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยว ก้านใบหักพับ ปลีกกล้วยแคระแกร็นและเหี่ยวแห้ง หน่อกล้วยยอดเปลี่ยนเป็นสีดำ เมื่อตัดดูลักษณะภายในลำต้นเทียมจะเปลี่ยนสีเป็นสีน้ำตาลแดง อาการเหี่ยวจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พืชแสดงอาการใบเหลือง และยืนต้นตาย เชื้อสามารถเข้าทำลายลำต้นเทียม ก้านใบ เครือกล้วย ผล และหน่อกล้วย

การกำจัดโรค

1. ทำลายกอกล้วยหินโดยใช้สารกำจัดวัชพืช ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1 ใช้ไม้เสียบลูกชิ้นความยาว 8 นิ้ว แห้ในกระป๋องที่ใส่สารกำจัดวัชพืช ไตรโคโลเพอร์ บิวทอกซีเอทิลเอสเตอร์ 66.8% อีซีแ่งทิ้งไว้ข้ามคืน

1.2 นำไม้เสียบลูกชิ้นที่แ่งสารกำจัดวัชพืชแล้ว เสียบที่บริเวณโคนต้นกล้วยที่เป็นโรคเหี่ยว ลึกประมาณ 5 นิ้ว โดยเลือกเสียบที่ต้นกล้วยขนาดใหญ่ในกอ ประมาณ 2-3 ต้น ต้นกล้วยจะตายภายในเวลาประมาณ 20-30 วัน

2. โรยปูนขาว 5 กิโลกรัมต่อกอ ตรงบริเวณโคนและรอบรากต้นกล้วยที่เป็นโรค เพื่อฆ่าเชื้อแบคทีเรียสาเหตุโรคที่อยู่ในดิน

3. ต้นกล้วยที่เป็นโรค หากมีปลี หรือเครือกล้วย ให้ใช้ถุงพลาสติกคลุม เพื่อป้องกันแมลงที่จะมาสัมผัสเชื้อสาเหตุโรค และยับยั้งการแพร่กระจายโรคไปสู่ต้นอื่น

4. หลังจากต้นกล้วยตาย ให้สับต้นกล้วยเป็นท่อน แล้วรดด้วย พ.ด.1 ที่ผสมน้ำตามคำแนะนำข้างซอง ใช้ 1 ของต่อกอ เพื่อให้ย่อยสลายได้เร็วขึ้น ประมาณ 3-4 สัปดาห์ ห้ามนำต้นกล้วยที่ย่อยสลายแล้วไปเป็นปุ๋ย

5. ฆ่าเชื้อแบคทีเรียในดินอีกครั้ง โดยสับกอกล้วยที่ย่อยสลายแล้วกับดินบริเวณรอบกอกล้วย แล้วใช้ยูเรีย 0.5 กิโลกรัม ผสมกับ ปูนขาว 5 กิโลกรัมต่อกอ โรยให้ทั่วกอ กลบดินบริเวณกอกล้วยให้แน่น รดน้ำให้ชุ่ม ทิ้งไว้ 3 สัปดาห์ เมื่อยูเรียและปูนขาวได้รับความชื้นจะแตกตัวเป็นแก๊สพิษฆ่าเชื้อแบคทีเรีย เมื่อครบกำหนดใช้จอบสับดินให้แก๊สพิษที่อยู่ในดินออกมา แล้วปลูกพืชได้ตามปกติ

การดูแลป้องกันต้นกล้วยที่ยังไม่เป็นโรคแต่อยู่ในแปลงที่มีต้นกล้วยเป็นโรค

ใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทีลิส สายพันธุ์ BS-DOA 24 ของกรมวิชาการเกษตร อัตรา 25 กรัม ผสมน้ำ 10 ลิตร ต่อกอ รดให้ทั่วรอบต้น ทุก 30 วัน เป็นระยะเวลา 12 เดือน

การป้องกันโรค

1. การฆ่าเชื้อแบคทีเรียสาเหตุโรคในดินก่อนปลูก

1.1 ในกรณีที่ปลูกกล้วยหินพืชเดียว ฆ่าเชื้อโดยใช้ยูเรีย อัตรา 80 กิโลกรัมผสมกับ ปูนขาว 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านให้ทั่วแปลง โกลบให้ลึกพอสมควร ปาดหน้าดินให้เรียบ รดน้ำให้ชุ่มจนทั่ว ทิ้งไว้ 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดเปิดหน้าดินให้แก๊สพิษออกมา จากนั้นทำปลูกกล้วยได้ตามปกติ

1.2 ในกรณีที่ปลูกกล้วยหินแซมพืชอื่น ฆ่าเชื้อบริเวณหลุมปลูก โดยใช้ยูเรีย 0.5 กิโลกรัม ผสมกับปูนขาว 5 กิโลกรัมต่อหลุม โรยให้ทั่วหลุม กลบดินให้แน่น รดน้ำให้ชุ่มจนทั่ว ทิ้งไว้ 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดใช้จอบสับดินให้แก๊สพิษออกมา แล้วปลูกกล้วยได้ตามปกติ

2. ใช้หน่อกล้วยปลอดเชื้อ หรือไม่ใช้หน่อกล้วยจากแปลงที่เป็นโรคมานเป็นหน่อพันธุ์

3. หลังปลูกหน่อกล้วย รดด้วยชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทีลิส สายพันธุ์ BS-DOA 24 อัตรา 50 กรัมผสมน้ำ 20 ลิตร รดให้ทั่วรอบต้นและรดเช้าทุก 30 วัน นาน 12 เดือน

4. ทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น มีดตัดผลกล้วย จอบ เสียม ทุกครั้งก่อนนำไปใช้กับต้นต่อไป โดยใช้น้ำยาฟอกขาว เช่น ไฮเตอร์ อัตรา 250 มิลลิลิตรผสมน้ำ 3 ลิตร
5. ไม่เดินจากต้นที่เป็นโรคไปยังต้นที่ไม่เป็นโรค หากจำเป็นต้องเดินให้ฆ่าเชื้อที่รองเท้าก่อน ด้วยน้ำยาฟอกขาว เช่น ไฮเตอร์ อัตรา 250 มิลลิลิตร ผสมน้ำ 3 ลิตร
6. ไม่นำกล้วยหินที่เป็นโรคไปทำเป็นอาหารสัตว์

2. ทูเรียน ทุกระยะการเจริญเติบโต (ศวส.ยะลา)

● **โรคใบติด** ใบที่พบจะมีรอยคล้ายๆ ถูกน้ำร้อนลวก ขอบแผลไม่แน่นอน อาจเริ่มที่ปลายใบ กลางใบ หรือโคนใบแล้วลุกลามจนเป็นทั้งใบ และจะสังเกตเห็นเส้นใยสีขาวนวลแผ่ปกคลุมคล้ายใยแมงมุมแผ่ไปตามผิวใบ ใบที่ถูกทำลายจะร่วงหล่นไปในที่สุด ถ้าใบที่เป็นโรคไปสัมผัสกับใบที่ปกติไม่ว่าจะเป็นใบที่อยู่ล่างๆ หรือใบที่อยู่เหนือกว่า ใบปกตินั้นก็จะเป็นโรคใบติดเช่นกัน

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสม
2. ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนให้เหมาะสม
3. หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เริ่มมีการระบาดของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น ไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชควาไลตามัยซิน 3 % เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% เอสซี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 10 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น

3. ลองกอง ให้ผลผลิตแล้ว (ศวส.ยะลา)

● **หนอนขอนเปลือกลองกอง** หนอนกินไต้ผิวเปลือกทั้ง 2 ชนิด จะกัดกินทำลายอยู่ไต้ผิวเปลือกตามกิ่งและลำต้นลึกกระหว่าง 2 – 8 มิลลิเมตร ซึ่งอยู่ระหว่างท่อน้ำและท่ออาหาร ทำให้กิ่งและลำต้นมีลักษณะตะปุ่มตะป่ำซึ่งในช่วงหน้าฝนกิ่งจะมีความชื้นสูงและมักมีโรคราสีชมพูเข้าทำลายร่วมด้วย ถ้าหนอนกัดกินบริเวณตาดอกจะทำให้ตาดอกถูกทำลายและผลผลิตลดลง ถ้าทำลายรุนแรงจะทำให้กิ่งแห้ง ต้นแคระแกรน โตช้า และตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

1. ใช้ไส้เดือนฝอย (*Steinernema carpocapsae*) อัตรา 50 ล้านตัว (1 กระป๋อง) ต่อน้ำ 20 ลิตร 1 ต้นใช้น้ำ 5 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน (ในกรณีมีอากาศแห้งแล้ง ควรพ่นน้ำเปล่าให้ความชุ่มชื้นก่อนพ่นไส้เดือนฝอย)
2. ใช้สาร คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้โชกบนลำต้น และกิ่งก้านที่มีรอยทำลายของหนอนกินไต้ผิวเปลือก

4. กาแฟ ให้ผลผลิต (ศวส.ยะลา)

● **มอดเจาะผลกาแฟ** มอดเจาะผลกาแฟเป็นแมลงปีกแข็งขนาดเล็กประมาณ 1.5-2 มม. พบว่ามอดตัวเต็มวัยเข้าทำลายผลกาแฟได้ตั้งแต่ขนาดผลกาแฟมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2.3 มิลลิเมตร ขึ้นไป โดยเพศเมียจะเจาะผลกาแฟบริเวณปลายผลหรือสะดือของผล ในผลกาแฟสามารถพบแมลงได้ทุกระยะการเจริญเติบโต (ระยะไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย) แมลงอาศัยกัดกิน ขยายพันธุ์ในผลจนกระทั่งผลกาแฟสุก และยังสามารถอยู่ในผลกาแฟที่แห้งคาอยู่ในต้น ผลกาแฟที่หล่นลงพื้นดิน และแมลงอยู่ในกาแฟกะลาได้ในระยะหนึ่งถ้าเมล็ดกาแฟมีความชื้นเหมาะสม ซึ่งแมลงยังคงทำลายเมล็ดกาแฟระหว่างการตากเมล็ด ร่องรอยการเข้าทำลายของมอดเจาะผลกาแฟจะเห็นเป็นรูขนาดเล็กที่ปลายผลกาแฟบริเวณสะดือผล มักสังเกตได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเกษตรกรไม่ทราบ อาจไม่ทันที่จะป้องกันหรือจัดการกับมอดเจาะผลกาแฟ

การป้องกันกำจัด

- 1 ตัดกิ่งแห้งคาคั่น และผลกาแพที่สุกแห้งคาคั่น และที่ร่วงอยู่ที่โคนต้นออกไปเผาทำลาย และทำความสะอาดโคนต้น อย่าทิ้งผลที่ร่วงหล่นไว้ในแปลงเพราะจะเป็นแหล่งวางไข่และขยายพันธุ์ของมอดกาแพในฤดูถัดไป
2. การเก็บเกี่ยวกาแพ ควรเก็บผลผลิตให้หมดต้นไม่ให้ติดค้างอยู่บนต้นหรือร่วงหล่นตามพื้นดินใต้ต้น
3. ถ้าการระบาดรุนแรงให้เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งดังนี้ ไตรอะโซฟอส 40% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร